

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในองค์กรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรของภาครัฐหรือเอกชนจะมีบุคคลสำคัญที่จะทำให้งานในกระบวนการบริหารงานขององค์กรใดๆดำเนินไปสู่จุดหมายที่ตั้งใจไว้คือ “ผู้นำ” ทั้งนี้เนื่องจากผู้นำเป็นผู้มีบทบาทในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการรวมถึงการริเริ่มการวางแผนการบริการกำกับการและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายขององค์กร ผู้นำจึงเป็นผู้มีอิทธิพลที่สามารถส่งผลกระทบต่อความเป็นไปขององค์กรในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านที่เกี่ยวกับการบริหารงานและการบริหารบุคคลในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ที่เป็นยุคโลกไร้พรมแดนนี้ในแง่ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีต่างๆ ย่อมส่งผลให้ศักยภาพในการแข่งขันขององค์กรสูงขึ้นตามลำดับไม่ว่าจะเป็นในระดับประเทศในสถาบันของภาครัฐหรือเอกชนความอยู่รอดขององค์กรดังกล่าวย่อมขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจอย่างถูกต้องรอบคอบและทันต่อสถานการณ์ของผู้บริหารซึ่งก็คือผู้นำขององค์กรนั้นๆ ดังนั้นในทุกองค์กรจึงจำเป็นต้องมีผู้นำ

ในทุกสังคมซึ่งประกอบด้วยสถาบันต่างๆ เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาและสถาบันศาสนา ย่อมต้องมีผู้นำเพื่อช่วยกำหนดทิศทางช่วยสั่งการช่วยควบคุมระบบและช่วยประสานให้คนทั้งหลายทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุไปสู่เป้าหมายที่ตั้งใจไว้ได้ร่วมกัน บทบาทและหน้าที่ของการเป็นผู้นำที่ดีจึงทำให้กลไกของการบริหารงานมีความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ซึ่งย่อมมีผลกระทบต่อความเสื่อมและความเจริญขององค์กรหรือสังคมนั้นๆ และบางครั้งอาจส่งผลทำให้เกิดความล้มเหลวแห่งองค์กรหรือสังคมนั้นๆ หากผู้นำสูงสุดในองค์กรตลอดจนผู้นำในทุกๆ ระดับขององค์กรใดองค์กรหนึ่งขาดคุณภาพของการเป็นผู้นำที่ดีแล้วผู้นำนั้นก็ขาดเป้าหมายการพัฒนา

การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กรไปสู่ความคิดสร้างสรรค์แบบใหม่การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Creating a learning organization) เพื่อประยุกต์การบริหารงานให้เกิดความก้าวหน้าแก่องค์กรนั้นย่อมหมายความว่าองค์กรที่ที่เคยอยู่มานานนับเป็นสิบๆ ปีมีชื่อเสียงโด่งดังมาตลอดเมื่อองค์กรหยุดการพัฒนาตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์แล้วองค์กรนั้นจะหยุดนิ่งซึ่งก็เท่ากับเกิดความล้มเหลวขององค์กรในที่สุดเช่นกัน ฉะนั้นในสังคมปัจจุบันปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กรใดๆ ซึ่งส่งผลให้องค์กรนั้นๆ เกิดความเสื่อมเสียหรือการล้มเหลวแห่งองค์กรล้วนมีปัจจัย

สำคัญมาจากการขาดคุณสมบัติในบทบาทหน้าที่ของผู้ที่ได้ชื่อว่า “ผู้นำ” แห่งองค์กรหรือสถาบันนั้นๆทั้งสิ้น

เช่นเดียวกับกลุ่มอาชีพทอผ้ายกดอกวัดต้นแก้ว ตำบลเวียงของ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ที่ได้ก่อตั้งขึ้นมาเมื่อพระครูไพศาล ธีรคุณเจ้าอาวาสวัดต้นแก้ว ตำบลเวียงของ ผู้นำกลุ่มอาชีพทอผ้ายกดอก ได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงปัญหาที่ส่งผลกระทบต่ออาชีพการทอผ้าลายยกดอกของชาวบ้าน อันถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตผ้าทอลายยกดอกแหล่งสำคัญของประเทศ อาจจะสูญหายและถูกกลืนเลือนไปตามกาลเวลา พร้อมกับวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ดิ่งตามถ้าไม่มีการสืบทอดให้คนรุ่นหลังได้อนุรักษ์ต่อไป เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นความสำคัญของการมีผู้นำที่มีบทบาทในการปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในแต่ละองค์กรซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากปัจจัยสภาพแวดล้อมต่างๆแล้ว จะเห็นได้ว่าบทบาทและหน้าที่ของผู้นำที่พึงประสงค์ย่อมมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งในการที่จะอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาชาวบ้านด้านการทอผ้ายกดอก ตลอดจนพัฒนาให้ทุกคนในองค์กรทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อความเจริญอย่างยั่งยืนถาวรขององค์กรในยุคเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมต่อไป

อาชีพการทอผ้าลายยกดอกที่มีทั้งการทอผ้าไหมและผ้าฝ้าย ถือเป็นเอกลักษณ์และมีลักษณะเฉพาะของตำบลเวียงของ อำเภอเมืองจังหวัดลำพูน มีความสวยงามแตกต่างกันตามความคิดในการสร้างสรรค์ลายผ้าทอของผู้ผลิต ซึ่งเป็นหัตถกรรมพื้นบ้านที่ถือเป็นกิจกรรมสร้างรายได้ภายในครัวเรือนของชาวบ้านตำบลเวียงของอำเภอเมือง จังหวัดลำพูนที่สืบทอดกันมานานการทอผ้ายกดอกในจังหวัดลำพูน เริ่มตั้งแต่สมัยของพระยาเจ้าดารารัศมีในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์โดยเจ้าหญิงลำเจียก ธิดาของเจ้าผู้ครองนครลำพูน ได้รับการถ่ายทอดความรู้เรื่องการทอผ้ายกดอกจากพระยาเจ้าดารารัศมีในคุ้มเชียงใหม่ แล้วนำมาฝึกหัดชาวบ้านในคุ้มหลวงลำพูนต่อมาชาวบ้านที่ถูกฝึกหัดในคุ้มหลวงได้ออกมาทอผ้าเองตามบ้าน ผู้หญิงชาวบ้านตำบลเวียงของก็ได้รับการฝึกสอนให้สามารถทอผ้ายกดอกได้และทอผ้าเป็นอาชีพเลี้ยงครอบครัว

ต่อมาในรัฐบาลสมัย พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรีได้มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือขึ้นเพื่อสนองนโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2520-2524) ซึ่งกำหนดให้มีการกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคต่างๆและให้สอดคล้องกับแผน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) ซึ่งเน้นให้มีการพัฒนาเมืองหลัก เมืองรองของภาคต่างๆการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.)จึงได้มีโครงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือขึ้นที่จังหวัดลำพูนเนื่องจากมีความพร้อมด้านสาธารณูปโภค แรงงาน วัตถุดิบทางการเกษตร ระบบสื่อสารและการคมนาคม มีเนื้อที่ประมาณ

1,788 ไร่เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวและทำให้ประชากรในจังหวัดลำพูน มีรายได้ต่อหัวหรือต่อครัวเรือนที่สูงขึ้น

จากการสร้างนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนดังกล่าว ทำให้เกิดผลกระทบต่อแรงงานภาค เกษตรกรรมและหัตถกรรมอย่างหนักมีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรภาค หัตถกรรมไปสู่แรงงานภาคอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมากซึ่งรวมถึงประชากรวัยแรงงานที่อาศัยอยู่ในตำบลเวียงของ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนที่นิยมเข้าไปทำงานในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดลำพูน มากกว่าการมีอาชีพและมีรายได้จากการทอผ้าอยู่กับบ้านซึ่งรายได้ที่ได้จากภาคอุตสาหกรรมจะเป็น รายได้ที่สูงกว่าและแน่นอนกว่าอาชีพการทอผ้ายกดอกจึงทำให้ขาดแรงงานฝีมือในวัยหนุ่มสาวที่จะ สืบทอดภูมิปัญญาการทอผ้ายกดอกซึ่งเป็นมรดกทางภูมิปัญญาที่ตกทอดมาช้านานจนถึงทุกวันนี้

ผลกระทบดังกล่าวที่เกิดขึ้น จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้อาชีพการทอผ้าในตำบลเวียงของเริ่ม ลดน้อยลงไปอย่างมากจะมีแต่ผู้สูงอายุในหมู่บ้านเท่านั้นที่ยังทอผ้าเป็นอาชีพเลี้ยงตัวเองและทำเป็น รายได้หาเลี้ยงครอบครัวเพราะไม่สามารถไปทำงานอย่างอื่นได้ ถ้าหากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่า จะเป็นหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตรับผิดชอบหรือหน่วยราชการและ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ยังไม่มีการส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานผ้าทอตลอดจนไม่มีแนวทาง อนุรักษ์อาชีพการทอผ้ายกดอกให้คงอยู่คู่กับประชาชนในตำบลเวียงของแล้ว ในไม่ช้าอาชีพทอผ้า ยกดอกคงจะสูญหายไปจากตำบลเวียงของอย่างแน่นอน

พระครูไพศาล ธีรคุณ เจ้าอาวาสวัดคันแก้ว ตำบลเวียงของอำเภอเมือง จังหวัดลำพูนเป็นผู้ ที่เกิดและเติบโตมาในครอบครัวที่มีอาชีพทอผ้ามาตั้งแต่บรรพบุรุษ ในหมู่บ้านเวียงของท่านจึงมีจิต วิญญาณและความรู้สึกที่ผูกพันเพื่อชุมชนมีความรู้สึกที่เป็นชุมชนเพราะมีวิถีชีวิตที่ต้องมีความ เกี่ยวข้องมีการติดต่อสื่อสารกันตลอดเวลากับชาวบ้านเวียงของโดยมีวัดคันแก้วเป็นศูนย์กลางของ ชุมชน มีกิจกรรมทางศาสนาที่ชุมชนทำร่วมกันที่วัดเช่น มาทำบุญใส่บาตรที่วัด ในวันสำคัญทาง ศาสนา คือ วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษาและวันสำคัญอื่นๆและใช้วัด คันแก้วเป็นสถานที่ทำการประชุมเรื่องราวที่ทางราชการให้ผู้นำหมู่บ้านแจ้งชาวบ้าน เพื่อรับทราบ ข่าวสารอยู่เป็นประจำ

ท่านพระครูไพศาล เป็นพระสงฆ์ที่ได้ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการประกอบ อาชีพ การเลี้ยงชีพ ท่านได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงปัญหาของการขาดแคลนผู้สืบทอดภูมิปัญญาการ ทอผ้ายกดอกซึ่งส่งผลกระทบต่ออาชีพการทอผ้ายกดอกของชาวบ้านตำบลเวียงของอันถือได้ว่าเป็น แหล่งผลิตผ้าทอลายยกดอกแหล่งสำคัญของจังหวัดลำพูนอาจจะสูญหายและถูกกลืนเลื่อนไปตาม กาลเวลาไม่มีการสืบทอดให้คนรุ่นหลังได้สืบทอดภูมิปัญญาต่อไปท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ใน การอนุรักษ์ผ้าทอยกดอกแก่กลุ่มประชากรที่ค้อยโอกาสทางสังคม ผู้ค้อยโอกาสทางด้านเศรษฐกิจ

เยาวชนในตำบลเวียงของ ในลักษณะการให้ทุนสนับสนุนการอนุรักษ์ทอผ้ายกดอก การให้ทุนใน
สร้างศูนย์กลางการเรียนรู้ทอผ้ายกดอกในวัดคันแก้ว การให้ทุนจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้การทอผ้า
ยกดอกแก่กลุ่มอาชีพทอผ้าวัดคันแก้ว

การอนุรักษ์อาชีพทอผ้ายกดอกของท่านพระครูไพศาล เริ่มจากการที่ได้รวบรวม
ชาวบ้านในหมู่บ้านเวียงของ ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุที่มีความรู้ความชำนาญเรื่องการทอผ้ายกดอก
ประมาณ 30 คน จัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพทอผ้ายกดอกวัดคันแก้วขึ้น โดยใช้สถานที่ภายในบริเวณวัด
คันแก้ว เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2540 มีการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพจนประสบความสำเร็จ และ
สามารถยกระดับกลุ่มอาชีพขึ้นเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้การทอผ้ายกดอก จนได้รับรางวัลการ
อนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชน ตามโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนวัดคันแก้วจากสำนักงาน
วัฒนธรรมจังหวัดลำพูน เมื่อปี พ.ศ. 2546

ขณะเดียวกันหลังการจัดตั้งกลุ่มอาชีพทอผ้ายกดอกวัดคันแก้วตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 เป็นต้น
มา ได้มีหลายหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมกลุ่มอาชีพทอผ้ายก
ดอก อาทิ เทศบาลตำบลเวียงของได้เข้ามามีส่วนร่วมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มอาชีพโดยการ
สนับสนุนให้กลุ่มอาชีพจัดทำโครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมอาชีพทอผ้า
ยกดอกจากทางเทศบาลตำบลเวียงของ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมือง สำนักงานพัฒนาชุมชน
จังหวัดลำพูนได้ส่งเสริมช่องทางการตลาดในการจำหน่ายผ้าทอยกดอก และศูนย์พัฒนาสังคมหน่วย
ที่ 52 จังหวัดลำพูนได้เข้ามาให้ความรู้เรื่องเทคนิคการทอผ้า การคิดค้นลวดลายผ้าทอใหม่ๆ การ
ออกแบบสีของผ้าทอ ตลอดจนแนะนำความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทอผ้ายกดอกให้แก่กลุ่ม
อาชีพทอผ้ายกดอกวัดคันแก้ว

การบริหารงานกลุ่มอาชีพทอผ้ายกดอกวัดคันแก้วของท่านพระครูไพศาล ได้มีการ
รวมกลุ่มผู้สูงอายุในตำบลเวียงของซึ่งมีสมาชิกจำนวน 30 คนได้รวบรวมกี่ทอผ้าซึ่งเป็นมรดกตก
ทอดมาจากครอบครัวของท่านพระครูเองและกี่ทอผ้าที่เป็นสมบัติของผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกในกลุ่ม
ตลอดจนกี่ทอผ้าของชาวบ้านที่ไม่ได้ใช้งานแล้ว นำมาตั้งไว้ที่วัดคันแก้วเพื่อใช้เป็นอุปกรณ์ในการ
ทอผ้ายกดอก นอกจากนี้ยังจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการทอผ้า เช่นที่ปั่นด้าย ที่กรอผ้า จนรวมไปถึง
วัสดุที่ใช้ในการย้อมสีผ้าและไหมที่นำมาเป็นวัตถุดิบในการทอผ้า ให้แก่สมาชิกกลุ่มได้ใช้ในการ
ทอผ้ายกดอกโดยมีการบริหารงานให้สมาชิกกลุ่มได้ทำงานตามหน้าที่และความถนัดของสมาชิกแต่
ละคนเช่น งานทอ งานย้อมสี งานปั่นด้าย งานแกะลายทอผ้างานด้านการเงิน งานด้านการตลาด งาน
การบรรยายถ่ายทอดความรู้การทอผ้ายกดอก

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะศึกษาจากบทบาทผู้นำด้านการบริหารงานของท่านพระครู
ไพศาล ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการอนุรักษ์อาชีพทอผ้ายกดอกของกลุ่มอาชีพทอผ้าวัดคันแก้วว่า

ผู้นำมีหลักการบริหารงานอย่างไรบ้าง ที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการอนุรักษ์อาชีพทอผ้ายกดอกหากหมดยุคของท่านพระครูไพศาลแล้วการอนุรักษ์อาชีพผ้าทอยกดอกของกลุ่มอาชีพทอผ้าวัดต้นแก้วจะมีผู้ใดเข้ามาดำเนินงานต่อไปการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุที่มีภูมิปัญญาในการทอผ้ายกดอกยังจะคงดำเนินต่อไปได้หรือไม่และจะมีกลุ่มเยาวชนเฉพาะในตำบลเวียงของเท่านั้นหรือไม่ที่ต้องได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาการทอผ้านี้หน่วยงานราชการหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องจะเข้ามามีบทบาทและมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์อาชีพทอผ้ายกดอกให้คงอยู่ตำบลเวียงของตลอดไปอย่างไร

ผลจากการวิจัยนี้สามารถที่จะเป็นแนวทางให้กลุ่มอาชีพทอผ้ายกดอกวัดต้นแก้วและกลุ่มอาชีพอื่นๆสามารถนำไปเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นและนำไปเป็นต้นแบบเพื่อพัฒนาศักยภาพ การดำเนินงานของกลุ่มอันจะก่อให้เกิดความสำเร็จที่ทำให้กลุ่มอาชีพในชุมชนอื่นๆได้รับประโยชน์และใช้เป็นแนวทางหรือนำไปปรับใช้กับการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพของตนเองให้เข้มแข็งต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.2.1 เพื่อศึกษาถึงบทบาทผู้นำที่เป็นปัจจัยอันก่อให้เกิดความสำเร็จของการอนุรักษ์อาชีพทอผ้ายกดอกของกลุ่มทอผ้าวัดต้นแก้ว ตำบลเวียงของอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
- 1.2.2 เพื่อศึกษาหาแนวทางการอนุรักษ์อาชีพทอผ้ายกดอกให้คงอยู่ต่อไป

1.3 คำถามในการวิจัย

- 1.3.1 ความสำเร็จในการอนุรักษ์ผ้าทอยกดอกตำบลเวียงของ เกิดจากผู้นำกลุ่มอาชีพอย่างไรบ้าง
- 1.3.2 ผู้นำกลุ่มอาชีพสร้างแนวทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการอนุรักษ์อาชีพทอผ้า ยกดอกที่เป็นรูปธรรมชัดเจนอย่างไร
- 1.3.3 ผู้นำกลุ่มอาชีพมีกระบวนการถ่ายทอดความรู้การทอผ้ายกดอกอย่างไร
- 1.3.4 ความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพทอผ้าวัดต้นแก้วในการอนุรักษ์ผ้าทอยกดอกเกิดจากอะไรบ้าง
- 1.3.5 ปัญหาและอุปสรรคการอนุรักษ์อาชีพทอผ้ายกดอกของกลุ่มอาชีพทอผ้าวัดต้นแก้ว ตำบลเวียงของมีอะไรบ้าง

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

บทบาทผู้นำและกระบวนการบริหารงานของพระครูไพศาล ชีรคุณในการอนุรักษ์ผ้า

ทยอยคอกของกลุ่มอาชีพผ้าทอวัดต้นแก้ว ตำบลเวียงของ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูนตลอดจน
อุปสรรคในการอนุรักษ์ผ้าทอยกคอกโดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและสัมภาษณ์เชิงลึก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

1. ประชากร ประกอบด้วยสมาชิกกลุ่มอาชีพทอผ้าวัดต้นแก้ว ตำบลเวียงของอำเภอเมือง
จังหวัดลำพูน จำนวน 30 คนในการรวบรวมข้อมูลผู้ทำการศึกษาได้ลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ สมาชิก
กลุ่มทอผ้าวัดต้นแก้ว ต.เวียงของ อ.เมือง จ.ลำพูน ให้ทราบข้อมูลในเชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารงาน
ภายในกลุ่ม และแนวทางการอนุรักษ์อาชีพทอผ้ายกคอกของตำบลเวียงของและสัมภาษณ์ผู้นำ
จำนวน 1 คน

2. หน่วยงานที่สนับสนุนส่งเสริมการประกอบอาชีพการทอผ้ายกคอก ในตำบลเวียงของ
ประกอบด้วย

2.1 เทศบาลตำบลเวียงของ สนับสนุนงบประมาณ ตามโครงการส่งเสริมอาชีพผ้า
ยกคอกวัดต้นแก้วและกลุ่มอาชีพทอผ้าทั้ง 8 หมู่บ้านในตำบลเวียงของ

2.2 สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองลำพูนส่งเสริมการฝึกอบรมการทอผ้ายกคอก
โดยจัดทำเป็นหลักสูตรให้กลุ่มอาชีพทอผ้ายกคอกเข้ารับการอบรมตามหลักสูตร

2.3 หน่วยพัฒนาสังคม ที่ 52 จังหวัดลำพูน จัดการฝึกอบรมเทคนิคการทอผ้ายกคอก
และการบริหารจัดการทางด้านการตลาดแก่กลุ่มอาชีพทอผ้ายกคอกในตำบลเวียงของ

2.4 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดลำพูนส่งเสริมช่องทางการตลาด การขาย
ตลอดจนประชาสัมพันธ์ผ้าทอยกคอกเป็นสินค้า OTOP ของตำบลเวียงของให้เป็นที่รู้จักแก่
ประชาชนทั่วไป

2.5 สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดลำพูนสนับสนุนงบประมาณตามโครงการสายใย
วัฒนธรรมชุมชนตำบลเวียงของ สร้างศูนย์การเรียนรู้การทอผ้ายกคอก ณ วัดต้นแก้ว ตำบลเวียงของ

ทำให้ผู้วิจัยทราบข้อมูลเชิงลึกด้านการบริหารงานด้านนโยบายการส่งเสริมและ
สนับสนุนการประกอบอาชีพผ้าทอยกคอกของตำบลเวียงของ ของหัวหน้า หรือผู้นำของหน่วยงาน
ที่นำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สามารถนำผลการศึกษาในเชิงทฤษฎีหลักการบริหารงานทั่วไป หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน
ไปเป็นต้นแบบเพื่อพัฒนา การดำเนินงานของกลุ่มต่างๆ ให้เกิดความสำเร็จตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องซึ่ง
จะทำให้กลุ่มองค์กรในชุมชนอื่นๆ ได้รับประโยชน์จากการศึกษา และใช้เป็นแนวทางหรือนำไป
ปรับใช้กับการดำเนินงานภายในกลุ่มอาชีพของตนเองให้เข้มแข็งขึ้นและเสนอแนะแนวทางในการ

อนุรักษ์อาชีพทอผ้ายกดอกให้คงอยู่คู่ตำบลเวียงของ แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมได้

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกันในความหมายของคำบางคำที่ผู้วิจัยต้องการให้มีขอบเขตสำหรับใช้ในรายงานนี้เท่านั้น ผู้จัดทำจึงได้รวบรวมคำเฉพาะและศัพท์บางคำไว้ดังต่อไปนี้

กลุ่มอาชีพ หมายถึงกลุ่มคนที่มีอาชีพเดียวกันมารวมกัน เช่น กลุ่มที่มีอาชีพทอผ้ายกดอก ของหมู่บ้านเวียงของจะมีผู้สูงอายุที่มีอาชีพทอผ้ายกดอกมารวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มอาชีพทอผ้ายกดอกขึ้น ณ วัดต้นแก้ว ตำบลเวียงของ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ผ้าทอยกดอก หมายถึงผ้าที่ทอด้วยไหม หรือฝ้าย ด้วยกี่ทอผ้า ซึ่งมีลวดลายเฉพาะ เช่น ลายดอกพิกุลถือได้ว่าเป็นลายยกดอกที่ประณีตสวยงาม และเป็นที่ยกย่องใช้ในการทอผ้ายกดอกของตำบลเวียงของ

กี่ทอผ้า หมายถึงเครื่องทอผ้าด้วยมือที่ทำจากไม้

องค์ความรู้ หมายถึงศูนย์รวมความรู้ในเรื่องการทอผ้ายกดอก โดยการจัดการความคิดหรือทฤษฎีต่างๆ ที่พบเห็นมาเป็นหมวดหมู่รวบรวมเป็นวิธีการและขั้นตอนของการทอผ้ายกดอกซึ่งสามารถนำไปถ่ายทอดเป็นความรู้ได้

ภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง พื้นความรู้ความสามารถของชาวบ้านในตำบลเวียงของ ในการทอผ้ายกดอก ซึ่งได้มาจากประสบการณ์ และความเฉลียวฉลาดของชาวบ้านรวมทั้งความรู้ที่สั่งสมมาแต่บรรพบุรุษ สืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งระหว่างการสืบทอดมีการปรับปรุงประยุกต์และเปลี่ยนแปลงจนอาจเกิดเป็นความรู้ใหม่ตามสภาพการณ์ทางสังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

ผู้นำกลุ่มอาชีพ หมายถึงผู้ที่เป็นหัวหน้าของกลุ่มอาชีพทอผ้ายกดอกวัดต้นแก้วตำบลเวียงของ ที่รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานการแบ่งความรับผิดชอบในหน้าที่การงานรับผิดชอบการแก้ปัญหาตลอดจนการส่งเสริมให้มีการพัฒนาการของกลุ่มเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จของกลุ่มอาชีพทอผ้าวัดต้นแก้ว

การอนุรักษ์อาชีพทอผ้ายกดอก หมายถึงการรักษางานหัตถกรรมทอผ้ายกดอกของตำบลเวียงของที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษให้มีการสืบทอดอาชีพทอผ้ายกดอกสู่รุ่นลูกรุ่นหลานสืบไป

ความศรัทธาและความเชื่อมั่น หมายถึงความผูกพัน ความซื่อสัตย์อย่างกระตือรือร้นในการตอบสนองต่อการร้องขอในการทำงาน ในหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าอาวาสวัดต้นแก้วใน

ฐานะผู้นำทางศาสนาและอีกฐานะในบทบาทผู้นำกลุ่มอาชีพทอผ้าวัดต้นแก้ว โดยชาวบ้านตำบลเวียงของมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในเจ้าอาวาสวัดต้นแก้วที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าในส่งเสริมอาชีพทอผ้ายกดอกให้อยู่คู่ตำบลเวียงของ

ความภูมิใจในอาชีพ หมายถึงความเชื่อ หรือ ความรู้สึก ที่มีต่อตัวเอง ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม เจตคติและแรงจูงใจในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่ออาชีพทอผ้ายกดอกที่เป็นงานหัตถกรรมที่มีคุณค่า ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษจากรุ่นสู่รุ่นและในปัจจุบันความภูมิใจในอาชีพก็ยังปรากฏอยู่ในตำบลเวียงของ